

Lidens Tidning

November 2011 • Årgång 14, NR 5

**God Jul
och
Gott Nytt År!**

Hej!
Tycker synd om alla greker som snart kanske måste jobba längre än 55 år.

Det lackar mot jul och tomten kommer till alla snälla barn och vuxna. Om det stämmer kanske inte alla Lidenbor får besök!

Sen blir det Nytt år och efter det så står det inte på förrän nästa nummer av denna tidning ligger i din brevlåda.

Tore Löfvenius

Omslagsbild: Julpynt i Klärke
Foto: Tore Löfvenius

Annonspriser

Köp fem annonser, betala för fyra!
Föreningar får dela på en helsida, varför vi är tvungna redigera material om utrymme är begränsat. De föreningar som vill ha sitt material ograverat är välkomna att köpa en annonsplats.

Ring för kostnadskalkyl.

Baksida i färg kostar	1870:-
1/9 sida 43 x 59 mm stående	218:-
2/9 sida 86 x 59 mm stående	436:-
1/3 sida 130 x 59 mm liggande	545:-
1/2 sida 130 x 91 mm liggande	763:-
1/1 sida 130 x 184 mm stående	1520:-
Köp och Sälj ca 20 ord	40:-

Alla priser exkl moms

Nästa Lidetidning utkommer 27/2
Manusstoppdatum 31/1
Lidens Tidning utkommer 5 ggr / år.

Du kan posta eller maila ditt bidrag,

Adress till tidningen	Lidens Tidning	0692 - 10 123
	Bodacke 143, 860 41 Liden	070 - 277 36 40
Besöksadress:	Husåsvägen 9A (Gamla Posten)	
E-postadress:	tidning@telia.com	
Ansvarig utgivare / artiklar:	Tore Löfvenius	0692 - 101 23
Historiska artiklar:	Arne Johansson	0692 - 210 75
E-post	arne.jarkvissle@telia.com	
Annonser:		0692 - 10 123
		070 - 63 102 77
Tryckeri:	Prinfo Accidenstryckeriet i Sundsvall	

Många skickar mail till tidningen och skriver då tidningen men så här skall mailadressen se ut:

tidning@telia.com

Vill du prenumerera?

Kostnad 150:-/år. PG 15 89 07-6

Föreningsnytt

Västana-Korsåmons Bygdegårdsförening

4 dec 17.00 Julsånger, Bygdegården

Holms PRO

24 nov 13.00 Medlemsmöte,
Gimåfors Bygdegård
16 dec 17.00 Lilla Julafton
Förs.hem. Anundgård

Indals PRO

16 dec Lilla Julafton

Indals Hembygdsförening

23 nov
Kafékväll. info: Stig
060-97157

**Glöm inte skicka in era aktiviteter!
Det kostar ingenting!**

Skansborg, Järkvissle

Grötafton med underhållning
Lördag 17/12
15.00

HÄREBORG

Vi har rum för fest, möten, rörelse och evenemang

Rotundan Ljus, högt i tak. Nu med nya gardiner.
Stora salen med scen och grymt bra dansgolv.
Gymnastiksal med pingis, bastu och dusch.
Gillestuga med långbord, biljard och kök.
På Häreborg är det lätt att trivas. Välkommen.

Info: www.hareborg.se. Boka: 060-922 55.

Advent i Liden

Sockenstugan
Lördag 26/11
11.00-16.00

Försäljning
av hantverk m.m.
Kakbuffé

Välkomna!

Hantverkare, företagare och
Lidens Hembygdsförening

Kvällstur till Mussjöstugan
18 februari 18.00.
Kolbullar och korv
Info Jan-Erik

MISSA INTE!
Årsmöte
Tisdagen 22/11
19.00
Bystugan i Liden

www.lidenbygden.com
www.lidensidning.se

Handelsbanken

Har du vårt bästa kort i julhandeln?

- Bonus på alla köp
- Reseförsäkring
- Avbeställningsskydd
- Bilassistans mm

God Jul och Gott Nytt År

Välkommen in till oss, så berättar vi mer!

Maria Jakobsson/Tobias Wiklund
Tel 0692-609 60
www.handelsbanken.se/liden

Lokalt servicecenter

Öppettider :
Mån, Tis, ons, fre 11 - 15
Torsdagar 14 - 18

Tel. 0692 - 101 23

Julklappstips:

Köp den färdiga Lidenalmanackan med Lidenbilder eller lämna in dina egna bilder för en personlig almanacka. Pris : 120:-

Hos oss kan du köpa fika m.m.

Glöm inte att kolla in Sven Söderqvists fantastiska klippböcker!

Börje Albertsson
Virkesköpare

Tillsammans skapar vi värden på Din Skog
Låt skogen skapa sitt eget värde! **God Jul**
Gott nytt år!

Börje Albertsson
Tel 0692-220 01
Mobil 070-347 66 07

Ser du möjligheter att öka värdet på din skog i framtiden genom skogsvård?
Hinner du inte göra arbetet själv eller oroar du dig för kostnaderna?
Genom stora arealer och ett gott samarbete med våra skogsvårdsentreprenörer når vi hög kvalitet och låga kostnader per hektar.

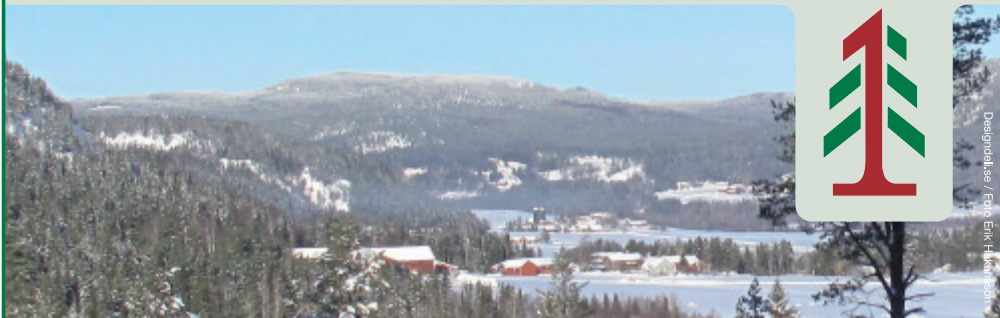
Har du tänkt på att nettot av en hektars slutavverkning oftast är större än kostnaden för markberedning och plantering av 10 hektar eller röjning av 20 hektar?
Gallring av en hektar ger på samma sätt möjlighet att röja 4-10 hektar.

Vill du räkna på din skogs möjligheter att finansiera sin egen utveckling och ge dig ett netto idag?
Kontakta din lokala virkesköpare.

Vi hjälper dig även gärna med en skogsbruksplan för att ytterligare öka ditt grepp om din skog.

SCA SKOG AB
Medelpads skogsförvaltning
851 88 Sundsvall
www.skog.sca.com
ETT SCA FOREST PRODUCTS FÖRETAG

Design: Håkan Eriksson / Foto: Erik Hansson

Primaskog är fullserviceföretaget för dig och din skog.

Funderar ni på någon aktivitet
i er skog, kontakta oss!

ROBERT NILSSON
Tel 0652-204 32
Mobil 070-191 90 92

ELSA JÄRVHOLM
Tel 0690-220 42
Mobil 070-349 51 50

LENNART MAGNUSSON
Tel 0690-220 40
Mobil 070-349 51 06

Storsjöstråket 15, Östersund
Tel 063-57 75 30
E-mail info@primaskog.se
www.primaskog.se

JULMARKNAD

Den 3e December 12.00 - 19.00

Alggårdsberget
KONFERENS

Skogsvägen 18 840 73 Bispgården

0696-30800

Knallar hantverkare tomtar häst & släde mm

I restaurangen serveras jultallrik och jul fika

PUB KVÄLL 3/12 2011

kl 21.00

Vecka 49 och 50 dukar vi upp årets

Bokning 0696-308 20

Alggårdsberget
KONFERENS

Skogsvägen 18 • 840 73 Bispgården
0696-308 00 • www.alggardsberget.se

DEN ENSAMME JULTOMTEN

Han var ute på sin vanliga kvällspromenad utmed skogen. Tankarna for runt i huvudet som de brukade göra när han promenerade ute i naturen. Snart är det jul ... JUL, ja visst tusan. Då kommer nog snart förfrågningar om han ville ställa upp som jultomte på Julafton och komma med julklapparna till grannarnas förväntansfulla barn.

Det brukade alltid vara trevligt. Efter det sista besöket var humöret på topp. Inte enbart för de goda smakbitarna från julborden utan även för alla de tindrande ögon som följde med honom under kvällen. Familjernas värme bidrog till välmäendet.

”Det är väl bäst att ta fram tomtekläderna och se om jag får plats”, tänkte han. ”Byxorna brukade krympa för varje år. Konstigt att de inte höll storleken bättre. Får väl be syrnan fixa till dem om det behövs”.

Mörkret kommer tidigt i oktober, noterade han när han kom tillbaka till sin lägenhet. En kopp te och en macka med leverpastej framför Rapport tillhörde rutinerna. Kvällens TV-tittande avslutades med Sportnytt vid 10-tiden, innan sängen inbjöd till nattens vila. Arbetet började kl. 7 på ortens mekaniska verkstad.

I mitten på november kom de första förfrågningarna till Stellan Ljung om att vara jultomte. Stellan hade kollat sina tomtekläder och mycket riktigt hade byxorna krympt. Stellas syster hade varit snäll och lagt ut dem så att han kom i dem utan besvär. Jackan var vid och räckte säkert ett tag till. Tomteskägget och de stora glasögonen kollade han också.

Det brukade vara fem familjer som ville ha tomten Stellas hjälp. Så också i år. Önskemålen om tidpunkt för besöken brukade vara lite lurigt att pussla ihop. Nu var det ju inga större avstånd mellan familjerna så det skulle säkert gå att fixa till.

Julaftons morgon var lite speciell att vakna på. Det pirrade så där härligt i kroppen. Stellan låg och gottade sig en stund. – Nej upp och koka gröt... det är mycket jobb som väntar. Efter lunchen och middagsfikan var det dags att börja förvandlingen till Jultomten. Han hade kollat upp, att de familjer som hade bitt om besök hade lagt ut säckarna på överenskomna platser i husen. Tiden för besöken var också bestämd. De riktigt stora klapparna var kvar hos respektive familj. Barnen fick en gåta att lösa som gav dem ledtråd till var klappen kunde ligga. Lika kul varje gång. Stellan hade tränat ordentligt på sin ”tomtedialekt”. Barnen fick inte känna igen grannfarbror Stellan. Inte ens de stora barnen hade lyckats lista ut vem som var tomte ännu. Men...

Första besöket var klockan kvart över fem hos familjen Rosell. De ville att julklapparna skulle vara på plats när julmaten dukades fram.

- Finns det några snälla barn? sa Tomten när dörren öppnades direkt på Stellas knackning. De två små pojkar stod och hoppade av glädje. Ögonen var som tindrande klot. Poj-

karna hjälpte tomten villigt att lägga ut klapparna under granen. Anita och Anders Rosell tackade tomten för hjälpen och lämnade en liten påse och önskade tomten en fortsatt God Jul. Pojkarna bodde redan under granen bland alla paket.

Stellan hastade iväg och låste in sin julgåva och hämtade nästa julklappssäck Det var nära till Familjen Engberg bara två uppgångar från Rosell. Två trappor upp stod det Engberg på dörren. När han ringde på dörren hördes ett glatt hundskall och springande ropande barn. – Tomten kommer, tomten kommer. Dörren fullkomligen slets upp. ”God Jul tomten” ropade barnen. Det var nog vad hundens skall också betydde. Far i huset, bad tomten stiga in och tog hand om julklappssäcken och hans fru Else bjöd in honom till det väldoftande köket. ”En skinksmörgås och ett glas julöl vill vi gärna bjuda på” sa Else. Stellan såg att allt var förberett, en smörgås skulle han hinna med, så han tackade ja. Barnen var i full gång med support av far och hund att lägga julklapparna under granen. - Barnen blir så glada när tomten kommer. Vi har packat en liten påse med en del godsaker som tack för hjälpen, sa Else och överlämnade gåvan med ett trevligt leende. Stellan tackade och sa att han måste skynda vidare. Hela familjen vinkade adjö vid ytterdörren och hunden vinkade med svansen.

Väl nere i sin julklappsäcksgömma ställde Stellan ifrån sig sin nya gåva och tog fram säcken till familjen Carlsson som stod på tur. De två som sedan var kvar var familjerna Odin och Brattholm. Dessa besök följde samma mönster. Glada barn och tacksamma föräldrar som delade med sig av julbordet. Allt avlöpte enligt den uppgjorda tidsplanen.

Stellan samlade ihop sina generösa julgåvor i en papperskasse. Tog av sig jultomtstutstyrelsen och packade ner den i sin väska. Glatt gnolande på en julmelodi med de glada barnens nunor framför gick han hem till sin lägenhet. Väl framme besökte han badrummet för att göra sig julfin. Efter dusch och rena kläder gick han ut i köket och packade upp gåvorna. – Ett sånt julbord det blir. Så mycket godsaker det var när han dukade fram. Det var bara senap och en julöl som han behövde ta fram. De små buteljer som var med passade alldeles utmärkt

till sillen. Innan han satte sig till bords ringde han till sin syster i Örebro och berättade om hur det hade varit och önskade henne en God Jul. Det blev en del julmat över att spara till juldagen. Kaffet sattes på i köket. Resten av julaftons kvällen tillbringade vår tomte framför Teven. Det sista han mindes innan han somnade var alla barns tindrande ögon. ”Nästa år ska.....

*Kurt-Erik Dahlberg
Mölnadal/Sillre
Foto: Arne Johansson*

**GOD JUL
och
GOTT NYTT
ÅR**

Fakta:

I Sverige fanns föreställningen om gårdstomtar som ibland var lite otäcka men också gav en hjälpare hand på gårdarna runt om i landet. Namnet ”tomte” kommer från att han fanns vid huset, på gården, på byggplatsen eller på ”tomten”. I gammal tid kallades han tomtegubbe, tomtensisse, tomtebusa, tomtekarl med flera andra uttryck. De namnen började användas på 1500- och 1600-talen.

Järkvissle Ekokött

Vi har ett ekologiskt jordbruk som är kravgodkänt.

Vi har dikor och föder upp kalvar till 1 1/2 - 2 års ålder.

Du kan beställa ungnöt styckat och klart, hel, halv, kvart, åttondel

Örjan Rudin o Pia Nägele
Järkvissle 213 860 41 Liden
0692 - 210 72 070 - 534 93 83
jarkvissle.ekogardar.se

Lions
Indal-Liden-Holm
”Hjälp oss Hjälpa”
0692 - 103 87
060 - 92 352

ICA LIDEN
nära

Öppettider

Mån - Fre 10 - 19
Lör 10 - 16
Sön 12 - 16

0692 - 100 26

POST

Vi är ombud för

**Pelle, Carola,
Gun och Jannice**

LIDENS
BLOMSTERFOND
0692-100 27
Din gåva
ger glädje i Liden
Plusgiro 11 455-3

Husåsvägen 14
Medicinsk fotvård
Försäljning av fotvårdsprodukter.

GOD JUL och GOTT NYTT ÅR

Hör av dig till mig!

Helena 070 - 610 64 37

Trollskagalleriet
Rolf Lidberg

2012
års

ALMANACKA
med Rolfs troll & tomtar

Ring:
0692-21100, 21111

E-posta:
info@trollskagalleriet.com

Titta:
www.trollskagalleriet.com

TAXI I INDAL 1925

Hupmobil till Indal

Taxiägaren i Indal Emanuel "Manne" Henriksson (1892-1992) köpte år 1925 en ny "Hupmobil" hos Automobilfirman Albert Holmer på Birger Jarlsgatan 79 i Stockholm för 4 500:- kronor. Hemresan tog två dagar. Det var obekvämt att färdas på dåtidens undermåliga grusvägar. Många grindar skulle öppnas och färjorna var i flera fall osäkra. Körningar till olika danstillställningar i trakten förekom ofta. Vid ett tillfälle var det ett 20-tal passagerare. Ungdomarna satt på skärmar och fotsteg. Det är nog hundratals för att inte säga tusentals danslystna Indalsbor som åkt med "Hupmobilen" genom åren.

Taxi i 15 år

"Manne" bedrev taxirörelse med "Hupmobilen" i Indal och Sundsvall i hela 15 år. Den sista taxiresan gjordes vid jultid 1940 i Sundsvall. På hemfärden halkade "Manne" av vägen tre gånger, trots att han hade snökedjor. "Hupmobilen" blev hans ögonsten. Bilen kördes ca 9000 mil mellan 1925 och 1940, då den blev uppställd. Orsaken var att militären rekvirerade däck under världskriget. Däcken var av samma dimensioner som flygplansdäck. I brist på taxibil startade "Manne" kafé och bageri i Indal, och fortsatte så till sin pension.

Taxiägaren Emanuel "Manne" Henriksson i Indal.

En bilarritet

År 1989 när "Manne" var 97 år och skulle erbjudas plats på ålderdomshemmet, då beslöt dottern att bilen skulle säljas. Den nuvarande ägaren Bengt Andersson i Söråker fick möjlighet att förvärva bilen. Originaldäcken hade för länge sedan återlämnats av militären, men leran från 1940 fanns

kvar under skärmarna! Bilen var ganska komplett men måste rivs helt eftersom den stått på jordgolv. Motordelar beställdes i USA. Efter en intensiv renoveringsperiod blev bilen klar år 1992, samma år som "Manne" fyllde 100 år. Dagen efter jubileumsdagen (den 14 april) återsåg han bilen livligt uppmärksam av tidningar och TV. Han fick på nytt sitta i sin gamla taxi och höra motorn - efter 52 år! En kort tid därefter avled Emanuel "Manne" Henriksson.

Bröderna Hupp

Firman, som tillverkade bilmärket Hupmobile, grundades av bröderna Hupp år 1909. Tillverkningen upphörde i samband med depressionen 1940. Det bästa året var 1925, då såldes drygt 25 000 vagnar, och därmed var företaget på 7:e plats bland biltillverkarna i USA. Det fanns svenska

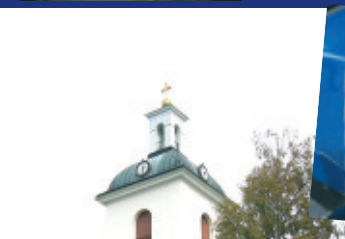
Bengt Andersson, Söråker, "Hupmobilens" nuvarande ägare.

kopplingar till företaget. Den svenske civilingenjören Ivan Örnberg var chefskonstruktör på firman Hupmobile under 1920-talet. Han värvades senare till det blivande svenska bilföretaget Volvo. Den första Volvon, ÖV4, eller i folkmun döpt till "Jakob", hade stora likheter med "Hupmobilen". Bengt Anderssons "Hupmobil" är nog en av de allra äldsta bevarade originaltaxibilarna i Sverige. Idag används den 86-åriga bilen vid något extra högtidligt tillfälle som tex. bröllop.

Foto & Text: Arne Johansson, Järkvissle

Materialet till artikeln har hämtats ur Medelpadsboken 1998, berättelsen – Historien om den gamla taxibilen och dess ägare – av Bengt Andersson, Söråker.

Huset i Indal där Emanuel Henriksson på senare tid bedrev kafé och bageri.

Stöcks
SKO AFFÄR

Din nätbutik i norr
3 generationer i branschen
sedan starten 1926
Hammarstrand
Jämtland

FRI FRAKT
När Du handlar över 500 kr!

"Låt det snöa, låt det slaska,
du kan torrsnö framåt traska"
Gör en stöckresa till Hammarstrand

Våra öppettider
Mån-Fre 0930-1730
Lördag 0930-1400

tel 0696-10069
www.stocks.se

Centralgatan 16
HAMMARSTRAND

God Jul och Gott Nytt År!

TAXI
Urban Andersson
TAXI

TAXI

Liden och Holm
Färdtjänst och sjukresor

Telefon : 070 - 257 50 25

P.L.B Bygg AB
F.D.Posthuset Liden

**GOD JUL
GOTT NYTT ÅR!**

060-15 90 40

**Vad användes dessa stenar till förr i tiden?
Se svaret på sidan 26.**

Foto & Text
Arne Johansson, Järkvissle

Tack Karin Lundström i Utanede för
tipset och lånet av stenarna.

Malous Ting Stuga

Man har ju hört massor om Malous lilla butik men aldrig varit där. Den lilla butiken i Bodacke innehåller så mycket saker så ordet Ting Stuga är ingen överdrift. La Poterie, Vaxlyktor, smycken, Halsband i massor samt en hel del annat smått och gott. Man kan köpa färdiga arrangemang eller göra sina egna. Det är öppet onsdagar 14-18 och övrig tid ring-er man 070 - 264 01 95. Ett besök rekommenderas för att förstå hur mycket saker som finns i huset.

Tore Löfvenius

Josefinas Garn Norrlands Handarbetsbutik

Josefinas Garn sett utifrån.

Vi har med jämna mellanrum fått påstötningar att åka och skriva lite om Josefinas Garn i Bjärme. "Det skall ju vara så fantastiskt". Under tecknad beger sig dit en oktoberdag och håller först på att åka fel men sedan kommer jag rätt. En ombyggd ladugård mitt i ingestans, men tänk så fel man kan ha. Så fort man öppnat dörren förstår man att detta inte är en vanlig liten gårdsbutik. Enligt Lars Lundström som är en av ägarna så började man renovera 2007 och i december 2009 var det dags för invigning.

En hel del trådrullar.

Ägarna Ing-Britt Rödén och Lars Lundström

Namnet Josefinas garn ärvdes av den förra ägaren Rut Sjödin som drivit företaget sedan 1990 fast i betydligt mindre skala. Numera bedrivs försäljningen på 120 kvm och här finns 280 olika garnsorter och 2400 olika broderier. Bland de mer exklusiva är ett alpäckagarn som kommer från trakten. Den som egentligen driver butiken är Lars fru Ing-Britt Rödén som berättar att det kommer kunder från hela södra Norrland som brukar anmäla sig innan och då står kaffebordet dukat.

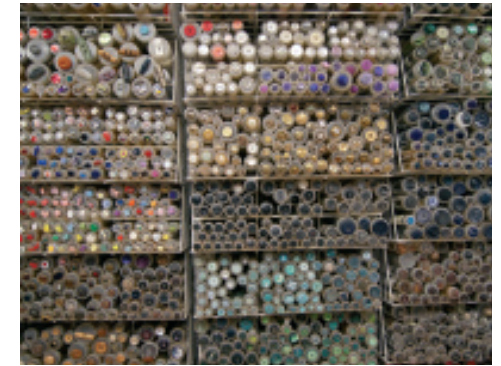
Kund i butiken.

En intressant detalj är "gubbhörnan" som är precis det. Eftersom det vanligtvis är kvinnor som handarbetar så sitter gubbarna här och fikar samt läser någon tidning. Jag fångade en man på bild denna dag som tyckte det var skönt att komma hit för här fanns senaste numret av Land. Han och hustrun kom från Granloholm. Lars berättade om en annan man som satt kvar i bilen och när han försökte få in honom till "Gubbhörnan" avböjde han och tyckte att varför skall jag gå in dit? Efter ytterligare ett försök gå han så motvilligt med att komma in. Det dröjde inte länge innan han fick sällskap i sin hörna och när respektive fru var klar så hade de vissa bekymmer att få med sina gubbar hem.

"Gubbhörnan" där även Lidens Tidning finns.

Det kommer nya kunder varje dag och mycket går ju på hörsågen för detta skall möjligen vara den enda butiken i sitt slag norr om Stockholm. Under mitt besök på en timme ungefär är det väl ungefär 10 kunder i butiken och alla blir väl omhändertagna. Öppetiderna är: tis-fre 10 – 19 och lörd 11 – 16. Ni som gillar att handarbete kommer inte att bli besvikna om ni tar en tur till Bjärme.

En hel vägg med knappar.

Interiörbild.

Som ni ser på bilden är kundernas varukorgar inte de samma som på ICA. Den glada kunden heter Gun Hammarberg från Indal.

Text och foto: Tore Löfvenius

Byggvaruhuset som ligger lite närmare.

Beckers färg - Bygg - VVS
Hushåll - Elektrolux vitvaror
Nyckeltillverkning - Trädgård
Tapet - Kakel - Och mycket mer.

JÄRNA Ragunda

HAMMARSTRAND
Tel. 0694-481050 Fax 0694-481059

Tips från Kocken!

Gör egen fond

Denna årstid är det nog många av er som kommer över köttben från vilt och fågel, gör din egen fond, som grund rill goda såser och härliga grytor.

3 kg huggna/sågade ben -
2 gula lökar
2 st morötter
1 st palsternacka
1 bit rotselleri
4 msk tomatpuré + lite matolja
lagerblad, pepparkorn
andra kryddor efter önskemål

*Bryn ben och grovskurna grönsaker i ugnen på 175 gr tills de är rejält brynta utan att svartna.

*Bryn tomatpurén i en stor kastrull och fyll i ben och grönsaker samt kryddor.

*Täck med vatten och låt koka upp, låt sedan puttra 5-8 tim, skumma fett och sila av.

*Koka ihop fonden till önskad styrka. Det går utmärkt att frysa och ta fram vid behov.

God rödvinssås med svarta vinbär

2 dl fond
2 dl rött vin
2 dl svarta vinbär, färska eller frysta
1 dl strösocker
salt, peppar

*Smält socker tills gyllenbrunt i en tjockbottnad kastrull
*Tillsätt svarta vinbär och låt koka ihop något.

*Häll i vinet, låt koka ihop något

*I med fonden

*Låt koka till simmig konsistens

*Ev salt och peppar

Denna sås kan ätas både som slät eller oslät och passar till nästa allt vilt, fåglar och även nötkött.

Smaklig måltid!

Anders Stenström

Krögare

Wårdshuset Liden

Indal

Nära naturskönt boende med kvalitet, nära matbutik pizzeria och allaktivitetshuset Häreborg.

Björkallén

Björkallén 26-28

Björkallén

Stigevägen

Bo hos oss

Hyr bostäder av oss

Tel: 060-61 43 00

Fax: 060-61 43 45

Björneborgsgatan 27

Sundsvall

www.tvattbjornen.se

TYSKEN HAR KOMMIT

Grannen från Järkvissle kom emot mig på Ica och meddelade glatt att ”Tysken har kommit”. Hon kunde inte för sitt liv komma ihåg vad han hette, den där mannen som flyttat in i ett vitt hus i byn. Numera vet alla i byn och i byarna runt om att han heter Joachim Matthes.

Joachim Matthes framför sitt hus i Järkvissle. Foto: Arne Johansson

Vem är han?

Vem är han då mannen som flyttade in i det vita huset 2005? Varför har han valt att bosätta sig här uppe i Sverige? På den tiden bodde han i Magdeburg och hade 170 mil att resa för att komma hit. Nu har han flyttat till Hamburg och kortat sin resa med 30 mil, men ändå det är en lång sträcka att åka fyra gånger varje år. För han kommer hit till midsommar och strax efter jul och stannar 3-4 månader varje gång. Det här är en kort berättelse om ett människo-öde.

Utsköld en vinterkväll

Jag träffade honom första gången en sen vinterkväll när jag var ute och rastade hundarna. Trots att han blev utsköld av två stora schäfrar såg han inte särskilt rädd ut utan presenterade sig på svenska och berättade att han var ute på promenad. Numera vet jag att Joachim promenerar gärna och långt och ibland mycket längre än han tänkt eftersom han gått vilse,

men hittills har han kommit tillbaka hem och det är jag glad för.

Född 1942 öster om Berlin

Han heter alltså Joachim och är född 1942 i Magdeburg. Han är yngst av sex bröder och är född under kriget. Fadern låg inkallad förstås och modern – Gisela - fick själv ta hand om sina pojkar. De bodde i Crossen/Oder ca 15 mil öster om Berlin, nu ligger det i Polen. I januari 1945, när kriget närmade sig slutet lyckades modern fly till Hamburg med sina pojkar. Egentligen hade hon tänkt åka till sina föräldrar i Magdeburg men hade nåtts av meddelandet att husen var förstörda. Flykten tog flera månader. I Hamburg bodde de sen i en barack fram till 1948 då hon köpte ett hus i Hamburg. För att få råd till det så sålde Gisela sina smycken.

Joachim Matthes med karta över norra Tyskland.

Joachims far kom aldrig tillbaka hem. Han dog i Lemberg, som då tillhörde Polen, på ett sjukhus. Han hade bland annat förfrusit sig och dog den 25 mars 1945. Bara en gång, 1944, fick fadern permission och kom hem men Joachim har inte några minnen av sin far. Joachims mamma levde till 2001 och var då 92 år.

Sommarbarn i Sverige

1949 kom Joachim som sommarbarn till Gylendals Gärd i Bålsta som ligger mellan Stockholm och Enköping. Här skulle han få vara en sommar. Samma år hade Joachim börjat i skolan i Tyskland och meningen var att han skulle få äta upp sig under en och halv månad och sen återvända hem. Han kom inte tillbaka till Tyskland förrän 13 månader senare. Under de här månaderna glömde Joachim all sin tyska och fick gå om i skolan. Han fick aldrig gå i skolan i Sverige, det ville inte Gisela, för att hon var rädd att han inte skulle komma hem igen.

I Sverige hade Joachim två svenska och en finsk fostersyster. Han var högt älskad av sin fosterpappa som gärna ville ha en son. Och Joachim var lycklig att ha en pappa. Under åren 51-55, 57, 59, 61 och 63 kom han sen alltid tillbaka till Sverige under somrarna.

Joachim Matthes (till höger) fotad i hemlighet av STASI utanför ZOO i Östberlin på 1960-talet.

Fängslad av STASI

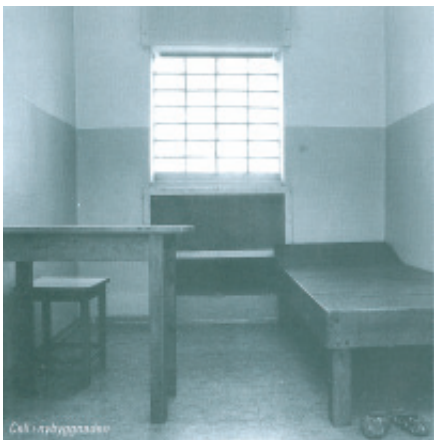
1964 tog Joachim studenten och började studera på Universitetet i västra delen av Berlin 1966. 1967 blev han kontaktad av en man från Potsdam som bott granne med en stu-

STASI-fängelset – Gedenkstätte – var tidigare ett sovjetiskt specialläger och rannsaktionsfängelse

diekamrat ”Peter” som flytt från öst till väst 1966. Han ville ha hjälp av Joachim att fly till väst. Som västtysk kunde Joachim få dagsvisum för att passera gränsen till Östberlin. Det visade sig emellertid att detta var uppgjort av STASI (hemliga östtyska polisen) som bevakade Joachim redan i västra delen av Berlin och i Hamburg. Joachim som accepterat att hjälpa till postade i juni ett brev till mannen från Östberlin, från väst kunde man inte sända brev utan att det lästes av STASI. Under några höstmånader hade de kontakt vid 8-10 tillfällen. Efter en tids avbrott i kontakten blev Joachim uppmanad att komma till Östberlin för att träffa mannen igen. Joachim som hela tiden varit bevakad greps då, i november, av STASI och sattes i fängelse i 21 månader. Under den första tiden visste inte hans anhöriga var han befann sig. Han hade bara helt enkelt försvunnit. Så småningom blev han utköpt av Västtyskland. Priset var 40.000 DM vilket motsvarar ca 20.000 Euro.

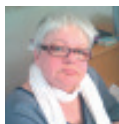
Joachim har till största delen fått ta del av det material som fanns om honom, all korrespondens med släkt och vänner som så småningom kom fram och även det som aldrig kom fram.

Cell-interiör från STASI-fängelset
- Gedenkstätte - .

Hamburg, där hans två söner bodde och gick i skolan. Under många år har han undervisat i svenska i Tyskland och har också haft svensk-kurser för tyskar här i Järkvissle.

Vid flera tillfällen har vi kunnat lyssna på Joachim vid berättaraftnar där han har berättat om sitt händelserika liv. Hans år i fängelset har förstås satt sina spår, det är med fasa man hör honom tala om den tiden, inlåst i en cell utan någon kontakt. Förhörd i timmar utan att få vila, alltid lyste lampan i taket. Nu har han fått ut materialet från tiden i fängelset och gått igenom det igen bit för bit. En inre resa som inte har varit och inte är lätt förstås jag. Men jag är glad att Joachim fick komma till Sverige 1949 och att hans kärlek till Sverige består. Om du får tillfälle gå och lyssna på hans berättelse någon gång, den är fascinerande. Han har lärt mig så mycket om kriget och Öst- och Västtyskland som jag inte haft en aning om. I Sverige har vi nog de flesta varit förskonade från krigets vedermödor.

Anna Jerrefalk
Järkvissle

Joachim Matthes har läst ovanstående artikel och godkänt den för publicering i Lidens Tidning.

Anna Jerrefalk med make Alf är sedan sex år inflyttade Stockholmare. Annas korta och träffande presentation: "som av en lycklig slump hittade jag mitt drömhus och min plats på jorden i Järkvissle. Som skribent har jag inte någon tidigare erfarenhet, men Joachim Matthes har jag känt som granne i sex år." /AJ

1991 flyttade Joachim till Magdeburg för att arbeta med uppbyggnaden av f.d. DDR. Han började sitt nya arbete där på årsdagen av sönderbombningen av staden 1945, den 16 januari.

Köpte hus i Sverige

Längtan till Sverige hade han hela tiden och 1996 köpte Joachim ett sommarhus på Väst-kusten. 2005 sålde han det och köpte huset i Järkvissle. Sedan 2007 bor inte Joachim kvar i Magdeburg utan har flyttat tillbaka till

Frigivningsbevis från STASI-fängelset 1969

Josefinas garn

Välkomna till Lundströms
ladugård i Bjärme!

Tel: 060-97 042.

Vi har det mesta i garn och broderi..

*280 olika garnsorter från Marks & katten,
Sandnes, Coats Västgöta mm.
Stor sortering av broderier ca 2400 olika
motiv, ritade dukar mm.*

*Öppentider.
Tis-Fredag 10:00-19:00
Lördag 11:00-16:00.*

Sön-Måndag stängt då laddar vi hyllorna.

NORRLANDS STÖRSTA TEXTIL- OCH INREDNINGSBUTIK

KÄLARNE
Textil & Inredning

Öppettider:

**Vardagar
10.00-17.00**

**Lördagar
10.00-13.00**

**Vi har julpyntet
du söker.
Glöm inte
titta in i
tomterummet!**

www.kalarnetextil.se

Boda Grävtjänst

0692 - 400 84

Jan Backlund

Rör & Svets

070 - 326 07 74

Modins Byggservice

0692 - 104 28
070 - 685 43 97

**Besöksadress:
Lidenvägen 89**

Vi har allt inom EL • TELE • DATA LARM och SÄKERHET

Vänd Er med förtroende till oss.
Inget uppdrag är för stort eller för litet.

SKANSKA

Skanska Electro AB
070 - 318 65 67

Skanska Electro AB
Kolv.14, 851 05 Sundsvall
Tel. 060-195130
Fax. 060-195134
www.skanska.se/electro

Skogsägare! Sälj ditt virke till hemortens industri!

Vi köper alla typer av avverkningsuppdrag och synar ut maximalt med specialsortiment i såväl gallring som slutavverkning. Vi har även bra priser och premier på övriga sortiment.

Nuutökar vi ett vinnande koncept med ett nytt sortiment!
GROVTIMMER TALL! - nytt specialsortiment
från Rundvirke Skog

Stefan Maina
Tel 0696-68 11 49
stefan.maina@rundvirkeskog.se

Peter Zwahlen
Tel 0696-68 11 50
peter.zwahlen@rundvirkeskog.se

Rundvirke Skog
en del av AB Borgen

Välkommen att
kontakta oss!
www.rundvirkeskog.se

STÖRST I SVERIGE PÅ SPECIALSORTIMENT

**WÄRDHUSET
LIDEN**

För fjärde året i rad dukar vi
upp vårt hemlagade och lokalt
förankrade Julbord

Hemlagat julbord
395:-/pers
27 nov, 3, 10 & 17:e december

Julbuffé
195:-/pers
4, 11, 18:e december

Prisvärda
övernattningsmöjligheter

**Välkommen till
en god upplevelse!**

Tel: 0692-103 40
E-post: wardshusetliden@live.se
www.wardshusetliden.se

Svar till stengåtan på sidan 15.
Den vänstra stenen kallades stundom "lö-
pare" och användes till rivning av färgpig-
ment, tex. guldockra. Tidigare gjorde man
egen målarfärg genom vätning och finför-
delning av färgpigment i bindemedel, allt
för att undvika grynighet i färgen. Den hö-
gra stenen användes, istället för strykjärn,
vid s.k. blankstrykning av tex. skjortman-
schetter, kragar och vita förkläden.

VÄRDHUSET
Idyllen

*Vårdshusets Matsalar
Boka Representations-
och Högtidsmiddagar*

Julbord
Torsdag 26/11 – 22|12
Lunch- och kvällsdukning

Julmarknad
Lördag 10 december

Bokning Åstön 060-480 00

QSTAR Macken mitt i byn
Automatstation Liden

Öppettider:
Mån-fre 8-19
Lör 10-16,
Sön 11-16

Däckförsäljning - Däckhotell
Verkstadsservice
Försäkringsskador
Gasol - Fiskekort
Släpvagnsuthyrning

Kom till oss på
julslyktingen
så bjuder vi på
Glögg och
pepparkakor.

**Vi önskar alla våra kunder en
riktigt GOD JUL!**

Vi köper, säljer och byter bilar

0692- 100 16
rpfordonservice.se

Rosen Serien
Ingers Klippstuga
Husåsvägen 2, 86041 Liden

HERBALIFE

Hårvård (Redken)
Hudvård (Rosenserien)
Kosttillskott Herbalife

Julklappstips: Presentkort

Massage
Halvkroppsmassage
Rygg, nacke,
axlar och ansikte
350:-

Boka tid:
0692 - 104 08
070 - 262 59 53
klippstugan@wastfelt.net

**Trevlig helg
önskar
Inger**

LIDENHISTORIER

EN JULDAG MED JÄMTSKRINDA TILL SILLRESÅG

Min morfar var född på Sillresåg och där bodde nu min mammas farbror Valentin Sellin med sin familj. Vi var ganska nyinflyttade i Dacke och hade 3-4 kilometer ner till Sillresåg. Att ta sig till Sillresåg vintertid, tillhörde inte det lättaste, i varje fall inte i helgdagskläder. Vi var ditbjudna på s.k. Julkalas. Min pappa spände för nordsvenska Maja. Hängde på bjällerkransen och pinglan och stuvade ner familjen i det vi kallade Jämtskrindan. Vi var fem, jag var yngst, nyss fyllda fem år. Min pappa satt på kusksitsen så det fanns plats.

Birgitta och Sven Söderqvist på behörigt avstånd från den skrämmande fd. inspektorsbostaden i Sillresåg. Foto 2009: Arne Johansson.

För mig blev det här inledningen till en epok, som skulle vara i femton år. En femåring har ingen framförhållning. När vi passerade Rödladan och for den branta vägen genom svart storskog ner till inspektorsgården, visste jag inte att ladan i framtiden skulle bli den byggnad, som jag fram till vuxen ålder skulle ha den största respekt för. I min mammas släkt var de flesta vidskepliga. Det berättades ofta om oförklarliga och övernaturliga händelser. Högborgen var just Sillresåg. Platsen, mytomspunnen och knuten till mycken dramatik. Gränsande till Sillreforsen, Kvarnån och Bråttfallet. Sillresåg låg i en gryta på alla sidor omgiven av höga och branta berg. Det här fordrar en förklaring. Här kom jag att i framtiden tillbringa många nätter tillsammans med mina jämnåriga släktingar. Vi läste,

spelade kort och det berättades spökhistorier. Vi låg minst två i varje säng. Ändå var jag rädd för allt som inte syntes. Inspektorsbyggnaden var gammal och ständigt omgiven av oförklarliga ljud. Vid besöken dröjde jag mig alltid kvar i det längsta. Jag gick sakta, sakta fram tills jag passerat Rödladan. När ingenting hände, kändes det som en befrielse och jag utnyttjade min förmåga att springa fort och länge. På den här resan hände dock inte något, som gjorde mig rädd.

Vid ankomsten bjöds vi in till salen. I mina ögon stor och pampig. Valentin var i högförm och berättade och sjöng. Han talade om att han vid en resa till Östersund besökt en raksalong, där han berättade och sjöng så att både klippningen och rakningen blev gratis. "Jämtland är ett härligt land, fyllt av rikedomar. Koppar, silver, guld, blir den ej utan, som kan riva ner Oviksfjällen eller Åreskutan". För första gången såg jag och fick dricka svagdricka. Eftersom Bodackeligan var i full verksamhet, ställde jag frågan "Har ni hembränt här också"? Jag trodde vi var bjudna på hembränt. Förmodligen somnade jag på resan hem. Den gav i alla fall inte något bestående minne.

Sven Söderqvist, Sunnås

Epilog

Jag är åttiofem år, men skulle trots att jag inte tror på spöken, inte kunna tillbringa en natt ensam på Sillresåg. Barndomsminnena sitter för djupt. 1782 drucknade två av arbetarnas fruar när Kvarnån översvämmade. 1785 på Midsommardagen drucknade elva kvinnor i Sillreforsen på väg till Gudstjänst i Liden. En av kvinnorna var sågverksinspektoren Norsteins fru. Hon hade ett sex veckor gammalt barn, som inte klarade sig utan sin mamma. Den svartklädda personen med vitt skjortbröst som brukade synas i ett av fönstren, var enligt folkmun sista inspektoren Orstadius. Nog borde det hellre vara Norstein, som man kan gissa hade ett ansvar för att olyckan kunde ske. Detta är skribentens fundering.

Ballastmaterial

i Liden, Indal, Holm och Bredsjöområdet

NCM i samarbete med SVEVIA,
Vi vänder oss till dig som är
behov utav ballastmaterial till

**Upprustning av grusvägar, Garageinfarter
Utfyllnadsmaterial, Med mera**

Kontakta NCM angående leverans och pris:

Mats Norberg: 070 - 534 00 04

Andreas Norberg: 073 - 036 74 75

INDALS SKOTERKLUBB

Varje år arrangerar Indals skoterklubb evenemang så som pimpeltävlingar, familjedagar, medlemsresor och medlemsfest.

Skoterklubben har i år satsat hårt på att erbjuda den skoterförande familjen en möjlighet till att samlas, umgås och njuta av både natur och maskin med goda vänner och bekanta.

Ifjol hade klubben fördubblat medlems antal i dagsläget är vi stolta att kunna presentera över 100 betalande medlemmar.

”En är aldrig stark, men med fler så blir vi starkare”.

Vi har under försäsongen arbetat fram en ny led med gott samarbete med våra markägare från högstjärn via Rönnsjön ut på Kronleden.

Familjedagarna som vi har placerar vi nära Indal utav en anledning, det ska vara enkelt för alla barnfamiljer att kunna ta sig ut på en lagom tur och titta förbi hos oss för en hamburgare eller två.

”Älven, humpesviken” ligger efter den vackra älven där vi samlas och umgås under familjedagar med försäljning av Korv o Hamburgare.

”Högstjärn” där finns ett trevligt vindskydd med möjligheter att grilla sig en korv eller hamburgare.

”Högmans backen” är helt klart en favorit som bara är ett måste även kommande vintrar då det är lite utav en oslipad diamant som vi har här i centrala Indal. Det är en liten pulkabacke i precis anslutning till de korsande skoterlederna vi har och är den perfekta mötesplatsen för såväl gammal som ung.

Indalsskoterklubb ger utbildning och förarbevis, vi finns på facebook under ”skoteråkare i indal” eller www.indalsskoterklubb.se

Till denna vinter har vi som mål att bli större, bättre och att även få till en egen samlingsplats utrustat med vindskydd och grillplats.

Vi i Indals skoterklubb uppskattar all form utav konstruktiv kritik/ idéer och önskemål.

Nu serverar vi skotrarna och röjer lite leder i väntan på den kommande vintern då vi kan garantera ännu flera toppen evenemang!

Alla är hjärtligt välkomna
Styrelsen

Aktivitetsskalender 2012

Medlemsfest- nov
Ledvisning- jan
Familjedag Högstjärn - 28/1
FamiljePimpel Bjässjösmällen 11/2
Skoterbio
Kärlarne resan 25/2
För klubbens medlemmar
Familjedag Högmans – 11/3

Pippitröjor
mössor,
halsdukar,
torgvantar,
strumpor
tovade tofflor
te och godis
smycken och mycket mer

Frys inte i vinter
Unna dig en varm
fleecefodrad tröja
i ull från Nepal.
Många färger och modeller.

öppet under december
sön 15-18 och tors 18-20.
För andra tider, ring **060-56 54 56**,

Nu även loppis på logen

Välkommen till HÄREBODEN22,
Härevägen 22, Indal.

www.hareboden22.se

Pär Hansson
BYGG

Reparera

Bygg Om

Bygg Till

*Jag ordnar avdraget,
du kan få jobbet för halva priset.*

God jul och gott nytt år!

Pär Hansson, Lidenvägen 118 , **070-3439750**,
par@hanssonbygg.se,
www.hanssonbygg.se

För Din skull.

Våra inspektorer finns nära dig med ett heltäckande tjänsteutbud för skogsskötsel, avverkning och ekonomisk förvaltning. Det är själva syftet med Norrskog. Att finnas där, för din skull.

Skogsinspektör Indalens SBO
Föräldrarledig 1 dec-31 mars
Johan Dammström
060-16 72 82

Skogsinspektör Indalens SBO
David Sörman
060-16 72 76

www.norrskog.se

